

ка строгим батькам

не можна пробачити...

МИЦЬ ✉

овати порядну і чемну дитину?

Нерідко ми, батьки, спостерігаємо, як наші діти, яких ми вчимо бути найкращими і найдобрішими у світі, поводяться зовсім не так, як нам того хотілося б. Вони або засиджуються допізна у друзів, або приносять погані оцінки, або не вітаються з сусідами, або не прибирають у своїй кімнаті, або не миють за собою посуд, або... Варіантів – сотні. І, зізнаймося, іноді, особливо коли приходиш з роботи втомлений (втомлена), так хочеться отримати моральну компенсацію за розчарування – нагримати, насварити... Але чи потрібно карати дитину? А якщо потрібно – як і коли?

Не перетворюйте кару в ритуал

Щоб покарання пішло на користь, потрібно, аби дитина відчула свою провину. Якщо цього не сталося, покарання – лише відкритий акт насильства, безглузда мука чи марне витрачання енергії. На жаль, є такі родини, де покарання перетворюється на своєрідний ритуал. І є такі, де воно нагадує процес призначення в армії позачергового. Тому педагоги радять, перш ніж покарати дитину, задуматися - а НАВІЩО? Саме не ЗА ЩО, а НАВІЩО? І якщо є хоч найменший сумнів, карати чи не карати, то краще не карати.

Покарання... бездіяльністю

Типова історія. Школярі повертаються зі школи. Обидва отримали погані оцінки. “Тебе як карають?” – “Змушують мити посуд за всіх”. - “А мене заставляють читати художню книжку. Але це ще нічого. Он Петро десять разів пролазить під столом, а Іван чистить молодшим братам чоботи”. У жодному випадку не варто як покарання змушувати дітей виконувати якусь роботу. Як ні в якому разі не можна карати читанням чи виконанням домашнього завдання, чи навіть спортивними вправами. Такі дії батьків лишень викликають у дитини відразу і до праці, і до школи, і до спорту. Краще вже навпаки, покарати бездіяльністю. Уявіть собі, це дуже важке покарання – нічого не робити. Якщо не вірите, перевірте на практиці.

Про давні помилки – ні слова

Займаючись дітьми, пам’ятайте, що ви вихователі, а не кухарі. Тому не робіть з покарань “вінегрет”. За одну провину досить одного покарання. До того ж

перед винесенням “вироку” не забувайте про термін давнини. Запізніле покарання повертає дитину до колишніх помилок і заважає стати кращою. Отож про старі провини – ні слова. Покарали дитину – пробачили. Починайте життя від початку. І не позбавляйте сина чи доньку раніше заслуженої похвали і нагороди, не забирайте у нього, наприклад, плеєр, який ви самі ж подарували.

Як дитину обізвеш, такою вона і виросте

Семирічному Віті не хотілося йти зі школи додому. Він знав, що за запис у щоденнику йому сьогодні дістанеться. Мама буде “пиляти” його весь вечір:

- Ніколи нічого з тебе не вийде, ти – невинуватий ледар. Тобі одна дорога... Ти спеціально з мене знущаєшся, ти зведеш мене в могилу. Вітя усе це чув багато разів. І врешті у нього пропало навіть найменше бажання виправдовуватися. Хлопчик змирився з тим, що він – нездара. Діти вірять батькам і усе сприймають однозначно. Слова матері спрацьовують як пряме навіювання. Якщо ви повсякчас говорите дитині, що вона ледар, боягуз, недоумок, не дивуйтеся, якщо вона такою й виросте. Цілком можливо, син чи донька підуть на все, щоб довести, що вони чогось вартують. Але навіть у кращому випадку така людина пронесе через життя непевність у собі і відчуття внутрішньої неповноцінності. Тому люблячим батькам, що читають нотації своїм нащадкам, варто звернути увагу на формулювання претензій. Не “ти поганий”, а “ти зробив погано”. Не “ти жорстокий”, а “ти вчинив жорстоко”.

Коли не можна ляяти ані карати

- Коли дитина хвора, погано почувається, ще не набралася сил після перенесеної хвороби. У цей період психіка особливо вразлива, реакції непередбачувані.
- Коли дитина їсть, перед сном і після сну, під час якоїсь роботи.
- Відразу після того, як дитина отримала фізичну чи психічну травму. Наприклад, впала, з кимось побилася, отримала погану оцінку...
- Якщо дитина намагається, але не може перемогти страх, неуважність, якісь інші свої недоліки.
- Якщо син чи донька дуже рухливі, чим стомлюють і нервують вас.
- Якщо дитина здається некмітливою, неповороткою.
- Якщо ви в поганому настрої чи “вийшли з себе” від люті. Якщо ви втомилися, чимось засмучені чи роздратовані. Гнів, що ви його у такому стані випліскуєте

на дітей, завжди несправедливий. Погодьтеся, у таких випадках ми попросту “розвантажуюємося” на наших дітях.

Між батогом і пряником

Покарання і заохочення – основні засоби, за допомогою яких ми виховуємо дітей. Мета покарання – не потопити “грішника”, а врятувати його, допомогти стати кращим. Засіб для цього – прощення. Але слід уникати крайнощів. Ніколи нічого не прощати означає байдужу, нелюдську, антипедагогічну поведінку. Це лишень поглибить прірву між вихователем і дитиною. Але завжди охоче прощати все – означає втратити авторитет і можливість впливати на дитину.